

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Osztályozás

Tárgy 333. 32

Hely

Idő "1913"

Személy

Helyszám

Szerző: Fröhlich János

Cím: Házior, házgondnok, házmester,
ter meg egy miniszter unokája

Forrás: Az Újság

Bp.
(Hely)

1913 77
(Idő)

(Köt. v. füz.) (Oldal)

Házior, házgondnok, házmester, meg egy miniszter unokája.

(Az órnagy özvegye. — Megsanyargatott lakók. — A vallásos házior. — Rémes éjszaka.)

— Saját tudósítónktól. —

Ma este egy megnyerő külsejű fiatal ember keresett fel a főkapitányság sajtóirodájában és hihetetlennek látszó dolgokat mondott el egy budapesti lakó szenvedéseiről. Miután a rémregénybe illő történet valóságáról meggyőződtem, ime — az összes érdekelt hatóságok figyelmébe ajánlva — elmondom:

Ordódy Aurél tizenkilenc éves műegyetemi hallgató — Ordódy Pálnak, a nyolcvanas évek kereskedelemügyi miniszterének unokája — egy év óta lakik a Budafoki-ut 81. számú ötemeletes bérkaszárnya egyik elsőemeleti lakásában törődött nagyanyjával, néhai *Simonyi Győző* honvédőrnagy özvegyével. A bérkaszárnnyában nem kevesebb mint kilenczvenöt egy- és kétszobás, sötét, nedves lakás van, melyeknek lakói Buda legszánandóbb munkáscsaládjai. Ordódy Pál — ki rokonaitól semmi támogatásban nem részesül — ide volt kénytelen húzódni nagyanyjával, egy szép, ezüsthaju matrónával, hogy szerény ösztöndíjából valahogyan eltegyék.

Szerecséltlen ház ez. Már építése alatt volt baj vele: az építész, mihielyt a legelső pénzt megkapta, világgá szökött vele s a még épülőfélben lévő házat nagyobb részben megvette árverésen a Vasuti és Hajózási Bank Takarékpénztár Bar-kóczy Jusztin dr.-tól. Azután is, hogy a lakhatási

engedélyt megadták rá, tulajdonosa eleget küzdött vele: a lakások háromnegyed része rendesen üresen állt, s a háztulajdonos, hogy lakót kerítsen, a ki legalább kiszáritsa a fűtéssel a nyirkos falakat, feleáron kínálta a zugait, sőt elnőzte, ha néha hónapokig is hátralekban voltak a bérrrel.

Az utolsó szalmaszál után kapkodó embereknek tehát mégis végső menedék volt ez a bérkaszárnya. Sajnos, gondoskodott róla a házmestere, — Jakab Józsefnek hívják — hogy ne élvezhessék zavartalanul szomorú hajlékukat. Kénye-kedve szerint gyötörte a lakókat, kiszolgáltatta magát velük, felsuroltatta a szobája padlóját, de azért eléggé sürün rákacsintgatott árva krajczárjaikra is. Nem követelt föltétlenül pénzt, megelégedett egy-két friss tojáskával, egy kis vajacskával is, de nem vetette meg a nyomorultabbak pálinkás butykosát sem. Egyszerrel kitartatta magát, parancsolt velük s mindezért beleegyezett a hónap elsején némi lakbér-haladéka. A szegény emberek pedig, mit tehettek mást, fizették a drága sarzot, odaadták a kényurnak az utolsó falatjukat s csak fojtott keserűséggel csikorgatták a fogukat, mikor harsány viccelődéssel kiült pipázni kényelmes bérkarosszékebe a ház elő.

O dódódyék, a kik természetesen nem álltak be a házmester udvarloinak, már régóta háborgatták a nagyur szíve nyugalmit. Ez aztán leste az alkalmat, mikor állhat boszút rajtuk. Arról persze szó sem lehetett, hogy felmondjon nekik, mert hiszen a ház gondnoka, *Erdélyi Zoltán* dr. főmérnök örült, hogy lakóra tudott szert tenni. Mióta ott laktak, bizony előfordult, hogy fizetési haladékokat kértek néhány napra, de hiszen nem azért költöztek oda, mert pontosan tudtak fizetni. E hónap elején is haladékokat kértek, ígérve, hogy a 280 ko-

ronát, melylyel tartoznak, tízedike előtt meg fogják fizetni. Két szobájuk volt az emeleten, külön előszobával és konyhával s ezért 820 korona évi bért fizettek.

Tegnap este tíz óra után Ordódyékat éles csengettyűszó riasztotta fel álmukból. Nem tudták mire vélni a késői háborgatást, mert senkijük nem volt, a ki felkereshette volna őket. Ordódy Aurél tehát, mielőtt kinyitotta volna az ajtót, sietve magára akarta szedni ruháit, tudva, hogy csak idegen lehet a látogató. Künn még néhányszor megnyomták a csengettyű-gombot, majd, hogy az ajtó még mindig nem nyílt ki, a jövő évi hangos

karomkodással döngögni és fészegetni kezdte. A fiatal műegyetemi hallgató ekkor megismerte az éjszakai vendéget hangjáról. A házmester volt. Mikor kinyitotta az ajtót, három dühös embert látott maga előtt, a kik, mielőtt megakadályozhatta volna, félretaszítva őt, berontottak az előszobába.

— Azonnal takarodjanak ki, nyavalyások! — ordította a pálinkától távolgyó házmester és be akart lépni a belső szobába, a hol az öregasszony halálra rémülten feküdt az ágyában. De Ordódy Aurél elszántan elébe állt. Erre a másik két gyanus alak — bizonyos Schmitt Sándor, kinek szatocsboltja van a házban és a segédje — nekiugrott az álmából felriasztott védtelen fiatalembernek és ütlegelni kezdték. A gyöngye alkatu diák kénytelen volt meghátrálni előlük, a három ember pedig berontott a lakásba. A hangos csotepátéra a lakók mind a folyosóra tódultak s onnan nézték gyáván a házmesternek és társainak garázdálkodását. Azok pedig, látva, hogy egy magával tehetetlen öregasszony és egy gyöngye fiu az ellenfelük, nem érték

be ezzel, hanem diadalmi jelekre akartak szert tenni. Baltát, emelőrudat kerítettek és folytonos gyalázkodások között *kiemelték minden ajtónak egyik szárnyát és leszédtek az ablakokat, úgy hogy az éjszakai metsző szélhuzat egyszerre jelfordított a szobában mindent.* Az ágynemük lengébb darabjait a szoba sarkába dobta, a ruhadarabok szerte röpködtek s az öregasszony az egy szál ingben sikoltozott kétségbeesésében. A fiatal diák tehetetlenségében sirva fakadt, a lakók pedig megfélemlítve a házmester sokszor tapasztalt brutalitásától, nem mertek segítségére sietni.

Az állatias lelkületű házmester bevégezve művét, még odaszólt :

— Én neked nem parancsol az atyaujisten sem, én azt teszek, a mit akarok. Örüljetek, hogy nem vertem be a fejeteket !...

A két meggyötört léleknek szótlánul kellett végighallgatnia mindent. Csak mikor minden elcsöndesedett a házban, akkor mert kifutni Ordódy az utcára s a posztoló rendőrtől segítséget kérni, mert borzalmas volt arra gondolnia, *hogy nagyanyja nyitott ajtókat, ablakokat mellett, fagyasztó hidegben töltse az éjszakát.* A rendőr elsétált a házig, szobárcsoszka a házmesterrel, aztán azzal a kijelentéssel, *hogy itt intézkedni nem vág az ő hatáskörébe,* otthagyta a szerencsétlen fiatalembert.

Igy tehát, nem kapva sehonnan sem segítséget, kénytelen volt a két megkínzott ember, asztalok és szekrényekkel torlaszolja el nagyjából az ajtót, végigvirrasztani, félig megdermedve már, az egész hosszú rémes éjszakát.

A délelőtt folyamán a diák nem akarván elmulasztani előadásait, nem fordult segítségért a kerületi rendőrkapitánysághoz, remélve különben dideregve a fagytól és rettegésükben,

esetről, majd jelentést tesz. Ma délután azután folytatása következett a merényletnek.

A házmester a ház gondnoka és tulajdonosa előtt azt állította, hogy Ordódyék az egész év alatt, hogy a házban laknak, nem fizettek egy krajczár házbért sem, a szomszédaitak folytonosan háborgatták és őt „molesztálták”. Barkóczy Jusztin dr. és Erdélyi Zoltán dr. erre magukból kikelve rontottak fel a nyitva lévő lakásba, leszédva a 79 éves matrónát és pofonokat ígérve a könyörgő diáknak, *leszédtek a házmesterrel az ajtókat másik szárnyát is. De egy szót sem ejtettek arról, hogy a lakást felmondják és onnan távoznok kell Ordódyéknak.*

Mikor a két doktor ur eltávozott és Ordódy Aurél megkérdezte, hogy hát voltaképpen mi is a kívánságuk, a házmester kijelentette, hogy addig békét nem hagy nekik, a míg az egész évi bért ki nem fizetik.

A fiatal diák erre nyomban elsietett a II. kerületi rendőrkapitányságra, a hol nagyanyja súlyos állapotára hivatkozva, könyves szemmel kért rögtönös segítséget lelketlen bántalmazói ellen. De hiába várt a rendőrség intézkedésére, az egyre késéssel. Erre a főkapitányságra ment, a hol szintén elutasították azzal, hogy az efféle ügyek a kerületi kapitányság hatáskörébe tartoznak. A szegény fiú tehát este kilencz órakor holtra fáradtan és a nap iszonyatos izgalmaiból beteg kénytelen volt megvinni nagyanyjának a vigasztalan hírt,

ahogy e városban nincs senki, hatóság, könyörületes lélek, a ki megszánta volna őket és segítséget nyújtana számukra : a mai éjszakát tehát ismét letes az ajtó, ablak nélküli lakásban tölteni, a ki futva jött segítségünkre, véres fejjel térhettünk volna vissza.

Láttam a laktérnyugtákat is. Ordódy Aurél legutóbb február hatodikán fizetett kisebb részletet és mindössze csakugyan 280 koronával tartozik.

Elpanaszoltam az esetet *Krecsányi Kálmán* dr. főkapitány-helyettesnek, a kinek jó szive anynyira megesett a szerencsétleneken, hogy tüstént kocsin küldte ki Gelencsér József detektívét, utasítva őt, szólítsa fel a házmestert, hogy tegye vissza azonnal helyükre az ablakokat és az ajtókat.

Én is elkísértem a titkosrendőrt utján. A Duna mentén egészen szabadon álló házban csakugyan úgy találtunk mindent, a mint Ordódy Aurél elmondotta. Szívet facsaró dolog volt a hetvenkilencz esztendő öreg asszonyt fogvaczogva látni, reszketye a hidegtől. Képtelen vagyok leírni, mily megrázó volt ez a látvány.

A detektív *Jakab* házmestert egy közeli mozi-ból hívatta fel. Ez az ember a titkosrendőr felszólításának, hogy helyezze vissza az ablakokat és az ajtókat, nem engedett. Hasonlóan eszekekedett a második emeleten lakó *Barkóczy Jusztin* dr. is, a háziur, a ki folyton és hangosan ismételte, hogy minden az ő utasítására történt. Lármájára a házban lakó, hozzá szító emberek majd nekünk estek. Ha nem sipolunk rendőrért, a ki futva jött segítségünkre, véres fejjel térhettünk volna vissza.

Barkóczy Jusztin dr. emberei elől siettünk vissza a főkapitányságra, a honnan tüstént újabb utasítás ment a doktor urhoz, hogy kövesse azonnal a rendőrség utasítását. Ugy halljuk, a rend-

örségnek a karhatalommal való fenyegetése eredménynyel járt. Barkóczy Jusztin dr., a ki egyébként postafőtiszt és a sokat emlegetett Barkóczy Sándor báró, volt kultuszminiszteri tanácsos közeli rokona, sietett rendbehozni megsanyargatott lakójának jogos követelését.

A rendőrség még az éjszaka meggyőződött arról, hogy a háziur fel nem mondott Ordódyéknak, kilakoltatási eljárást sem indított, egyszerűen a spanyol inkvizícióra emlékeztető módon a hideggel, fagygyal akarta kiűzetni a boldogtalanokat. A főkapitányság a kegyetlen háztulajdonos és házmestere (a ki különben borbélymester a házban) ellen zsarolás miatt indított eljárást.)

A háznak, a hol ez történt, első emeletén, a kapu fölött egy Mária-szobor van felállítva. A Szűzanya a kis Jézuskát tartja a karján. Mélységes szeretet sugárik szeméből...

A szobrot Barkóczy Jusztin dr., a háziur, állította a ház bejárója fölé...

Fröhlich János.